

WACŁAW POTOCKI

Pieśń (Fraszka ten świat i złoto...)

WACŁAW POTOCKI

*Pieśń*¹

Fraszka ten świat i złoto, Jedwab i perły błoto;
Jako się z ziemi² rodzi, Tak zaś pod ziemię wchodzi.
Fraszka rozkosz choć słodka, Bo nie tylko jest krótka,
Ale tysiąc goryczy, Oraz po sobie liczy.
Rzadko bez grzechu bywa, Ten, co jej rad zażywa.
A wytchnieć³ tych słodkości, Kiedy się w cię⁴ zagości
Robak sumienia złego, I gniew Stwórcę⁵ twego;
Ciężka jest jego ręka, Kiedy człowieka nęka.
Fraszka sława i próżne, O nię⁶ starania różne...
A kto cnoty nie umie, I w największym rozumie
Głupi, trzeba go ćwiczyć⁷, Bo trzech nie umie zliczyć.
Dobra piękna wymowa, Gdzie cnota kładzie słowa;
Dobry żywot, kto żywie⁸ Na tym świecie cnotliwie
I kto się w cnotę robi, Na wieki się ozdobi.

Vanitas

Rozkosz

Bóg, Grzech, Kara

Sława

Cnota, Głupota

¹*Pieśń* — *Pieśń* naśladuje ulubiony ówczesnie wzór tzw. „kozaczka duchownego”. [Mowa tu o pochodzących z początku XVII w. *Kozaczku Duchownym na dwa Chory, Anyelski y Diabelski* i *Pieśni o Kozaczku Duchownym*, które same również zostały zainspirowane formą innego utworu: *Pieśni o Kozaku i Kulinie*. *Kozaczki* mają formę dialogu, stąd specyficzna budowa i wyraźny, podkreślony wielkimi literami i interpunkcją, podział wersów na pół w *Pieśni* Wacława Potockiego. — red. WL.] [przypis redakcyjny]

²*z ziemi* (starop. forma D. lp r.ż.) — z ziemi. [przypis edytorski]

³*wytchnieć* (daw.) — odechce ci się. [przypis redakcyjny]

⁴*w cię* (starop. forma Msc. lp) — w tobie. [przypis edytorski]

⁵*Stwórcę* (starop. forma D. lp r.m.) — Stwórcy. [przypis edytorski]

⁶*o nię* (starop. forma B. lp r.ż.) — o nią. [przypis edytorski]

⁷*ćwiczyć* (daw.) — napominać. [przypis edytorski]

⁸*żywie* (daw.) — żyje. [przypis redakcyjny]

Ten utwór nie jest objęty majątkowym prawem autorskim i znajduje się w domenie publicznej, co oznacza że możesz go swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać. Jeśli utwór opatrzony jest dodatkowymi materiałami (przypisy, motywy literackie etc.), które podlegają prawu autorskiemu, to te dodatkowe materiały udostępnione są na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa – Na Tych Samych Warunkach 3.0 PL.

Źródło: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/potocki-piesn-fraszka-ten-swiat-i-zloto>

Tekst opracowany na podstawie: Wacław Potocki, *Wiersze wybrane*, wyd. i oprac. Aleksander Brückner, nakł. Krakowska Spółka Wydawnicza, druk. W.L. Anczyca i Spółki w Krakowie, Kraków [1924].

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Elbląską z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BE. Utwór powstał w ramach "Planu współpracy z Polonią i Polakami za granicą w 2014 roku" realizowanego za pośrednictwem MSZ w roku 2014. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o "Planie współpracy z Polonią i Polakami za granicą w 2014 r."

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksander Brückner, Aneta Rawska, Katarzyna Dug, Magdalena Świątkoń, Marta Niedziałkowska.

Okładka na podstawie: dottorpeni@Flickr, CC BY 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Pomóż uwolnić konkretną książkę, wspierając **zbiórkę na stronie wolnelektury.pl**.

Przekaż darowiznę na konto: **szczegóły na stronie Fundacji**.